



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 64/2022

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ΄

Συνεδρίαση της 6^{ης} Ιουνίου 2022

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Δήμητρα Κεφάλα, Αθηνά Αλεφάντη, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Νικόλαος Πατηνιώτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ξανθή Μπασάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ.20221390/11-3-2022 έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Περίληψη Ερωτήματος: α) αν η συμπλήρωση της τριετούς υπηρεσίας που απαιτείται για τη μονιμοποίηση επίκουρου καθηγητή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 16 παρ.2 και 19 παρ.1 περ. γ΄ του ν.4009/2011 επηρεάζεται από τη λήψη αδειών ανατροφής τέκνων και β) σε περίπτωση που η συμπλήρωση της ως άνω τριετίας δεν επηρεάζεται από τη λήψη των ανωτέρω αδειών, αν το μέλος ΔΕΠ (επίκουρη καθηγήτρια), που τελεί σε άδεια λοχείας, έχει τη δυνατότητα να καταθέσει αίτηση μονιμοποίησης.

Στο ανωτέρω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ως ακολούθως:

Ιστορικό.

1. Από τα παραπάνω έγγραφα και τα στοιχεία του φακέλου που τα συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

Η Αι.Ευ.Κ. διορίστηκε στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, ως Καθηγήτρια με τριετή θητεία κατόπιν εκλογής της σε κενή θέση Επίκουρου Καθηγητή, με γνωστικό αντικείμενο «Οικονομική Ανάλυση» (Προκήρυξη, ΦΕΚ 1008/τ.Γ'/ 11-102016). Κατόπιν της δημοσίευσης του διορισμού της την 13/07/2018 αιτήθηκε παράταση της ορκωμοσίας και της ανάληψης των καθηκόντων της για έξι ακόμα μήνες μετά την παρέλευση της τρίμηνης προθεσμίας (13/10/2018) από την κοινοποίηση της πράξης διορισμού της και συγκεκριμένα από 16/ 10/2018 έως 16/04/2019, λόγω του γεγονότος ότι ήταν κάτοικος εξωτερικού. Η ανωτέρω ορκίσθηκε και ανέλαβε τα καθήκοντά της την 04/03/2019. Στη συνέχεια, κατόπιν αιτήσεών της προς τη Συνέλευση του Τμήματος, της χορηγήθηκαν από τα αρμόδια όργανα άδειες προστασίας της μητρότητας (από 22-3-2019 έως 21-5-2020 και από 23-11-2021 έως 22-4-2022) και πρόσθετη άδεια (από 28-09-2021 έως 27-11-2021).

Συνεπώς υπηρέτησε στο ως άνω Τμήμα του Πανεπιστημίου Πειραιώς από 22-5-2020 έως 27-09-2021. Την 08-03-2022 κατέθεσε αίτηση μονιμοποίησης μέσω του πληροφοριακού συστήματος ΑΠΕΛΛΑ. Ενόψει του γεγονότος ότι η συνολική πραγματική της υπηρεσία ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 16 μήνες, ανέκυσαν τα ως άνω ερωτήματα.

II. Νομοθετικό πλαίσιο

2. Στο άρθρο 16 παρ.1, 2, 5, και 6 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα. 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη

διάπλάσή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες. 3... 4... 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους... 6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. 7....8. ... 9. ...».

Στο άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους. ...5. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί υποχρέωση του Κράτους....».

3. Στο άρθρο 2 παρ. 1 και 2 του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α' 26), προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 2 παρ. 1 (Έκταση εφαρμογής)

« 1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. 2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις... υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις...».

Άρθρο 52 παρ.1 (Άδειες μητρότητας):

«1. Στις υπαλλήλους οι οποίες κυοφορούν, χορηγείται άδεια μητρότητας με πλήρεις αποδοχές δύο (2) μήνες πριν και τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό. Σε περίπτωση απόκτησης τέκνου πέραν του 3ου, η μετά τον τοκετό άδεια προσαυξάνεται κάθε φορά κατά δύο (2) μήνες.»

Άρθρο 53 παρ. 1 και 2: (Διευκολύνσεις υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις) προβλέπονται, μεταξύ άλλων τα εξής:

«1. Η προβλεπόμενη από την παρ. 2 του άρθρου 51 άδεια άνευ αποδοχών χορηγείται αυτοτελώς σε κάθε φυσικό, θετό και ανάδοχο γονέα υποχρεωτικά, χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου, όταν πρόκειται για ανατροφή τέκνου ηλικίας έως και οκτώ (8) ετών....

2. Ο χρόνος εργασίας του υπάλληλου που είναι γονέας μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών, και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Υπάλληλος που είναι γονέας δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο....»

4. Περαιτέρω, στο άρθρο 16 παρ.1 και 2 του ν.4009/2011 « Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», (Α' 195), όπως η παρ.2 τροποποιήθηκε με το άρθρο 61 παρ.3 του ν.4415/2016 (Α'159) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 παρ. 1 περ. α' του ν. 4452/2017 (Α' 17), ορίζονται τα εξής: «1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές. Ως Διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια. 2. Οι Καθηγητές και οι αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι. Οι επίκουροι Καθηγητές εκλέγονται για τριετή θητεία. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την παρέλευση της τριετούς θητείας τους μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους την ανανέωση της θητείας τους για άλλη μια τριετία ή τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του επίκουρου Καθηγητή ή την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Αν οι επίκουροι Καθηγητές δεν ασκήσουν καμία από τις ανωτέρω δυνατότητες κατά την ως άνω αποκλειστική προθεσμία απολύονται. Εάν η κρίση για μονιμοποίηση είναι θετική, οι επίκουροι Καθηγητές μονιμοποιούνται στην θέση την οποία κατέχουν. Εάν η κρίση για την ανανέωση της θητείας τους ή τη μονιμοποίησή τους ή την εξέλιξή τους είναι αρνητική, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εκ νέου την ανανέωση της

θητείας τους ή τη μονιμοποίησή τους ή την εξέλιξή τους μετά την παρέλευση ενός (1) τουλάχιστον έτους από την έκδοση της αρνητικής απόφασης. Σε περίπτωση και δεύτερης αρνητικής κρίσης λήγει αυτοδικαίως η θητεία τους. Σε περίπτωση ανανέωσης της θητείας τους οι επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλουν μετά την παρέλευση ενός (1) έτους αίτηση για τη μονιμοποίηση ή την εξέλιξή τους ».

5. Στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ.1 περ.γ' και δ' , παρ.2, παρ.4 περ.γ', παρ.5 περ.θ' και παρ.6 του ν.4009/2011, ως ισχύουν, με τον τίτλο «Διαδικασία εκλογής, εξέλιξης και μονιμοποίησης καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων» προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«1.α) Προϋπόθεση για εκλογή σε θέση καθηγητή όλων των βαθμίδων είναι η κατοχή διδακτορικού διπλώματος, καθώς και η συνάφεια αυτού του εν γένει ερευνητικού, επιστημονικού, διδακτικού, κλινικού ή καλλιτεχνικού έργου των υποψηφίων με το γνωστικό αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης....β)

γ) Οι Καθηγητές και οι υπηρετούντες Λέκτορες δύνανται να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης του Πρύτανη για το διορισμό τους στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησής τους.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τη μονιμοποίηση των επί θητεία υπηρετούντων Λεκτόρων και Επίκουρων Καθηγητών. Οι μόνιμοι Λέκτορες και οι μόνιμοι Επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση της πράξης μονιμοποίησής τους, διατηρώντας τη μονιμότητά τους και υπό την προϋπόθεση της συμπλήρωσης τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα στην οποία υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησης.

δ. Η κρίση για εξέλιξη ή εκλογή μελών Δ.Ε.Π. βασίζεται στο συνολικό διδακτικό έργο των κρινομένων, στη συνολική τους επιστημονική και ερευνητική δραστηριότητα, με έμφαση στη διεθνή τους παρουσία, ικανό μέρος των οποίων πρέπει να έχει συντελεστεί τα τελευταία πέντε (5) έτη από την υποβολή της αίτησης για εξέλιξη ή εκλογή. Επίσης, συνεκτιμώνται ιδιαίτερα κατά την

κρίση για κατάληψη θέσης Δ.Ε.Π. το ήθος, η προσωπικότητα του υποψηφίου και η κοινωνική του προσφορά.»

2. Το Εκλεκτορικό Σώμα για την εκλογή, εξέλιξη και μονιμοποίηση των καθηγητών αποτελείται από μέλη ίσης ή ανώτερης βαθμίδας με την προκηρυχθείσα θέση και ειδικότερα βαθμίδας Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή και μόνιμου Επίκουρου Καθηγητή ή Ερευνητή αντίστοιχης βαθμίδας με επιστημονικό έργο στο ίδιο ή, αν δεν υπάρχει, σε συναφές γνωστικό αντικείμενο με εκείνο της υπό πλήρωση θέσης.»

4. α) Ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκαλεί το Εκλεκτορικό Σώμα για την πρώτη συνεδρίασή του εντός δέκα (10) ημερών από τη συγκρότησή του προκειμένου να ορισθεί η τριμελής εισηγητική επιτροπή. Το Εκλεκτορικό Σώμα βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος. Στην περίπτωση μη ύπαρξης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας μίας (1) εβδομάδας με τη συμμετοχή του ενός τρίτου (1/3) του αριθμού των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος.... β)....

γ) Η τριμελής εισηγητική επιτροπή οφείλει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία σαράντα (40) ημερών από τη συγκρότησή της και όχι νωρίτερα από είκοσι (20) ημέρες να καταθέσει εισηγητική έκθεση στην οποία οφείλει: α) να αναλύσει και να αξιολογήσει το έργο και την προσωπικότητα κάθε υποψηφίου, εκφέροντας κρίση για την προσφορά του στην πρόοδο της επιστήμης, β) να διατυπώσει την άποψή της εάν οι υποψήφιοι ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα από το νόμο προσόντα και ειδικότερα για τη συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου της προς πλήρωση θέσης με το γνωστικό αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής, καθώς και η συνάφεια αυτής, επιστημονικού, διδακτικού, κλινικού ή καλλιτεχνικού έργου των υποψηφίων με το γνωστικό αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης, γ) εάν κρίνονται περισσότεροι του ενός υποψήφιοι, να προβεί στη συγκριτική και αξιολογική κατάταξή τους. Η επιτροπή για να παράσχει ακριβή εικόνα του κάθε υποψηφίου οφείλει να αναλύσει και να κρίνει τα έργα του, την επιστημονική του δράση και τα λοιπά ουσιαστικά του προσόντα. Για την υποβοήθηση του έργου της, η εισηγητική επιτροπή δύναται να ζητά συστατικές επιστολές από καθηγητές ομοταγούς Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής

ή Ερευνητές της αλλοδαπής, του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης. Η εισηγητική έκθεση κοινοποιείται αμέσως μετά την κατάθεσή της στα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος και τους υποψηφίους με ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος».

5. α) Εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της εισηγητικής έκθεσης, συγκαλείται, ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, το Εκλεκτορικό Σώμα για τη διενέργεια της εκλογής. Στην περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η προθεσμία κατάθεσης της εισηγητικής έκθεσης, ο Πρόεδρος του Τμήματος υποχρεούται να συγκαλέσει το Εκλεκτορικό Σώμα εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας, για να προβεί σε κρίση με βάση τους υποβληθέντες φακέλους των υποψηφίων καθώς και με τα αναφερόμενα στην περίπτωση γ της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου κριτήρια και προϋποθέσεις β)...

θ) Η διαδικασία εκλογής, εξέλιξης ή μονιμοποίησης σε βαθμίδα καθηγητή καθορίζεται με τον ακόλουθο τρόπο:...

6. α) Ο Πρόεδρος του Τμήματος, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκλογής, διαβιβάζει το πρακτικό του Εκλεκτορικού Σώματος, μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα, για την εκλογή, εξέλιξη ή μονιμοποίηση καθηγητή στον Πρύτανη για τον έλεγχο νομιμότητας.
β)....

III. Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του ερωτήματος με την υπ' αριθμ.17/2022 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος, επί συναφούς ερωτήματος υπολογισμού της τριετούς θητείας για την εξέλιξη αναπληρωτή καθηγητή, που τέθηκε από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και έγινε αποδεκτή, έγιναν ομόφωνα

δεκτά τα εξής: Ο νομοθέτης με τις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1γ' του ν. 4009/2011 όρισε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα παραμονής (τριετία) στην κατεχόμενη βαθμίδα μέλους Δ.Ε.Π. προκειμένου να θεμελιωθεί το δικαίωμά του για εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα, αποβλέποντας, καταρχήν, εκτός αντίθετης νομοθετικής πρόβλεψης, στην πραγματική άσκηση των διδακτικών, ερευνητικών και λοιπών καθηκόντων αυτού στο Ίδρυμα που υπηρετεί, καθ' όλο το απαιτούμενο για την εξέλιξη, χρονικό διάστημα παραμονής στην κατεχόμενη βαθμίδα (πρβλ.ΣτΕ 795/2021, ΓνΝΣΚ 600/2012, 626/2012 και 256/2006), τούτο δε, προκειμένου να καταστεί δυνατό να εκτιμηθεί αν είναι πραγματικά κατάλληλοι για να εξελιχθούν στην ανώτερη καθηγητική βαθμίδα, με βάση τα κριτήρια που θέτει ο νόμος, ήτοι το διδακτικό, ερευνητικό και διοικητικό έργο που έχουν παραγάγει κατά το απαιτούμενο χρονικό διάστημα παραμονής στην προηγούμενη καθηγητική βαθμίδα.

Συνεπώς, το χρονικό διάστημα της άδειας ανατροφής με αποδοχές που χορηγείται σε μέλος Δ.Ε.Π. για την ανατροφή τέκνου του δεν συνυπολογίζεται στην τριετή προϋπηρεσία που απαιτείται για την εξέλιξή του ως μέλους Δ.Ε.Π. στην επόμενη βαθμίδα.

7. Το παρόν ερώτημα, που απασχολεί το Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς, δεν αφορά εξέλιξη, αλλά μονιμοποίηση επίκουρης καθηγήτριας, που είχε λάβει άδειες μητρότητας και υπέβαλε τη σχετική αίτηση τελούσα σε άδεια λοχείας. Συνεπώς το ειδικότερο νομικό ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι, αν και στην περίπτωση της μονιμοποίησης μέλους ΔΕΠ στη βαθμίδα που κατέχει, απαιτείται πραγματική προϋπηρεσία με ουσιαστική άσκηση καθηκόντων, όπως και στην εξέλιξη.

8. Η αξιολόγηση της συνολικής απόδοσης των επί θητεία επίκουρων καθηγητών, που αιτούνταν μονιμοποίηση, προβλεπόταν ρητά από τις προϊσχύσασες διατάξεις των άρθρων 6 περ. Β' παρ.2 δ) του ν.2083/1992 και 1 παρ.3 περ.δ' του ν.2517/1997, κατά τις οποίες η κρίση για τη μονιμοποίηση των επίκουρων καθηγητών στηριζόταν στην εκτίμηση της συνολικής δραστηριότητας των υποψηφίων, με ιδιαίτερη βαρύτητα αυτή της τελευταίας (τότε) τετραετίας και στο συνολικό διδακτικό και ερευνητικό έργο των κρινομένων, λαμβανομένου υπόψη και του διοικητικού τους έργου.

9. Κατά τις ισχύουσες διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 16 του ν.4009/2011, ως αναγκαία προϋπόθεση οποιασδήποτε υπηρεσιακής μεταβολής των επί θητεία επίκουρων καθηγητών (εξέλιξης, ανανέωσης θητείας ή μονιμοποίησης) τίθεται η παρέλευση της τριετίας στη βαθμίδα αυτή. Η προϋπόθεση της τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, επαναλαμβάνεται και στη ρύθμιση της παρ.1 περ.γ' εδ. β' του άρθρου 19, ως ισχύει, σύμφωνα με την οποία ο κανόνας της τριετίας για την υποβολή αίτησης εξέλιξης των μελών ΔΕΠ, ισχύει και για την αίτηση μονιμοποίησης των επί θητεία υπηρετούντων επίκουρων καθηγητών. Για τα λοιπά θέματα η διάταξη του άρθρου 16 παρ.2 παραπέμπει γενικά στις ρυθμίσεις του άρθρου 19, που ισχύουν για την κρίση της εκλογής και της εξέλιξης μελών ΔΕΠ, ήτοι δεν υφίσταται ειδική ρύθμιση για την κρίση της μονιμοποίησης.

10. Στο άρθρο 19 του ν.4009/2011, όπως διατυπώνεται ρητά και στον τίτλο του, ρυθμίζεται ενιαία η διαδικασία και τα τυπικά προσόντα της εκλογής, εξέλιξης και της μονιμοποίησης των καθηγητών. Ειδικότερα όσον αφορά τα ουσιαστικά κριτήρια της εκλογής και εξέλιξης των καθηγητών απαιτείται αξιολόγηση του συνολικού διδακτικού έργου και της συνολικής επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας των υποψηφίων (παρ.1 περ. δ'). Για τη μονιμοποίηση των επίκουρων καθηγητών δεν προβλέπονται διαφορετικά κριτήρια. Κατά τη συστηματική και τεολογική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 16 παρ.2 σε συνδ. με αυτές του άρθρου 19 παρ.1 περ.γ' και δ' του ν.4009/2011, που ρυθμίζουν με τρόπο ενιαίο τα γενικά τυπικά και ουσιαστικά κριτήρια της εκλογής και εξέλιξης των καθηγητών και ελλείψει ειδικότερων διατάξεων για την περίπτωση της μονιμοποίησης, η κρίση για τη μετάβαση στο καθεστώς της μονιμοποίησης, ερείδεται αφενός στο τυπικό χρονικό κριτήριο της περ. γ' (τριετής προϋπηρεσία στη βαθμίδα), αφετέρου στα ουσιαστικά κριτήρια της περ. δ' (συνολική επιστημονική και ερευνητική δραστηριότητα), που εφαρμόζονται σε όλες εν γένει τις υπηρεσιακές μεταβολές των μελών ΔΕΠ (πρβλ.ΣτΕ 3962/2009 σκ.6). Ο νομοθέτης με τις ανωτέρω διατάξεις όρισε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα παραμονής στην βαθμίδα του Επίκουρου καθηγητή αποβλέποντας καταρχήν, εκτός αντίθετης νομοθετικής πρόβλεψης, στην πραγματική άσκηση των διδακτικών ερευνητικών και λοιπών καθηκόντων αυτού στο ίδρυμα που

υπηρετεί (πρβλ ΣτΕ 795/2021, ΝΣΚ 17/2022, 600/2012). Συνεπώς, στην περίπτωση χορήγησης άδειας μητρότητας ή/και λοχείας, είναι προφανές ότι το μέλος ΔΕΠ κατά τον χρόνο των αδειών αυτών απέχει πλήρως από την άσκηση διδακτικών, ερευνητικών και διοικητικών καθηκόντων.

11. Περαιτέρω, η μονιμοποίηση μέλους ΔΕΠ έχει ιδιαίτερη σημασία αφού έτσι α) αποκλείεται η περίπτωση της, με άλλο τρόπο, λήξης της θητείας του και β) μπορεί να υποβάλει αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα, οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση της πράξης μονιμοποίησής του. Συνεπώς η πραγματική εκπλήρωση των διδακτικών, ερευνητικών και διοικητικών υποχρεώσεων του στη βαθμίδα που υπηρετεί, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ουσιαστική κρίση του αρμοδίου για τη μονιμοποίηση οργάνου.

12. Εφόσον λοιπόν για την εξέλιξη καθηγητή απαιτείται τριετής υπηρεσία, με πραγματική άσκηση καθηκόντων στη βαθμίδα που υπηρετεί, στην οποία προϋπηρεσία δε συνυπολογίζονται τα διαστήματα της άδειας ανατροφής τέκνου, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, το ίδιο θα ισχύσει για την περίπτωση της μονιμοποίησης επίκουρου καθηγητή, που κατά τη διάρκεια της τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα, έχει λάβει άδεια ανατροφής τέκνου.

13. Με το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, τίθεται το ερώτημα αν, σε περίπτωση που η συμπλήρωση της τριετίας δεν επηρεάζεται από τη λήψη των αδειών ανατροφής τέκνου, η επίκουρη καθηγήτρια δύναται να καταθέσει αίτηση μονιμοποίησης, για όσο χρόνο τελεί σε άδεια λοχείας. Ενόψει της απαντήσεως του πρώτου σκέλους, παρέλκει η εξέτασή του.

Διευκρινίζεται όμως ότι, η υποβολή της αίτησης μονιμοποίησης συνιστά δυνατότητα προβλεπόμενη από διάταξη νόμου. Εν προκειμένω η επίκουρη καθηγήτρια, θεωρώντας ότι έχει συμπληρωθεί η απαιτούμενη εκ του νόμου τριετία από το διορισμό της, υπέβαλε την υπό κρίση αίτηση. Το όργανο που θα επιληφθεί, εφόσον δεν πληρούται το τυπικό προσόν της πραγματικής τριετούς υπηρεσίας, μπορεί να κρίνει την αίτηση αυτή ως προώρως



ασκηθείσα (βλ. ΝΣΚ 157/2005)¹ να επανέλθει δε σε αυτήν όταν συμπληρωθεί η απαιτούμενη τριετής υπηρεσία.

IV. Απάντηση

14. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στο τεθέν ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα), γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι το χρονικό διάστημα των αδειών ανατροφής τέκνου και λοχείας, που χορηγήθηκε στην Αι.Ευ.Κ. Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς, δε συνυπολογίζεται στην τριετή προϋπηρεσία που απαιτείται για τη μονιμοποίησή της στη βαθμίδα αυτή.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2022

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η εισηγήτρια

Ξανθή Μπασάκου Δ.Ν.

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

¹ Στην οποία γίνεται δεκτό ότι, η προώρως ασκηθείσα αίτηση μονιμοποίησης νομίμως υποβάλλεται, δεδομένου ότι δεν τίθεται θέμα προκηρύξεως θέσης ανοιχτής διαδικασίας, η έναρξη όμως της διαδικασίας κρίσεως για τη μονιμοποίηση (συγκρότηση εκλεκτορικού σώματος, εισηγητικής επιτροπή κ.λ.π.) θα πρέπει να γίνει μετά τη συμπλήρωση της τριετίας, προκειμένου αυτή να είναι νόμιμη.

